

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ
ГО «ХАРКІВСЬКЕ ОБЛАСНЕ ВІДДІЛЕННЯ АСОЦІАЦІЇ
СТОМАТОЛОГІВ УКРАЇНИ»

***СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
СТОМАТОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ, НАУКИ ТА ПРАКТИКИ***

Збірник наукових праць

**МАТЕРІАЛИ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ
«СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
СТОМАТОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ, НАУКИ ТА ПРАКТИКИ»
Харків, 15-16 травня 2020 р.**

Харків
2020

Редакційна колегія: проф. М.А. Георгіянц, проф. М.В. Маркова,
д.мед.н. А.Ю. Ніконов (відповідальний редактор), доц. А.М. Каафарані,
доц. К.В. Жуков (відповідальний секретар), проф. Є.М. Рябоконь,
ас. Б.Г. Бурцев (технічний секретар)

Рецензент: професор Г.П. Рузін – професор каф. хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії Харківського національного медичного університету; професор В.І. Гризодуб – зав. каф. ортопедичної стоматології № 1 Харківської медичної академії післядипломної освіти МОЗ України.

Сучасні тенденції та перспективи розвитку стоматологічної освіти, науки та практики: Зб. науч. праць. – Харків: ФОП Бровін О.В., 2020. – 107 с.

Автори виражають подяку за допомогу в публікації збірки ГО «Харківське обласне відділення Асоціації стоматологів України» (Президент – професор Є.М. Рябоконь)

Формат 60x84/16. Ум. друк. арк. 6.28. Тир. 200 прим. Зам. 802.
Підписано до друку 12.08.20. Папір офсетний.

Надруковано з макету замовника в ПП «Стиль-Іздат»
61022, м. Харків, вул. Трінклера, 2. Т. (057) 758-01-08, (066) 822-71-30
Свідоцтво про внесення суб'єкта до Державного реєстру
виготовників видавничої продукції серія ХК 240 від 02.09.2009 р.

СТИЛЬ-ІЗДАТ[®]
ТИПОГРАФІЯ
www.stil-lzdat.com

В своих работах Яворская Е.С. разграничила болевой и парестетический феномены в полости рта, понятие глоссалгии и глоссодинии. Доказала висцеро-рефлекторный бульбарный механизм возникновения глоссодинии; роль патологии печени, в частности нарушения обмена меди в ней (Рис3.) Выявила, помимо прочего, наличие сенестопатий при глоссодинии. Определила сегментарный характер распространения парестезий при глоссодинии по типу “масляного пятна” (Рис1,2). Выделила 6 основных вариантов заболе-

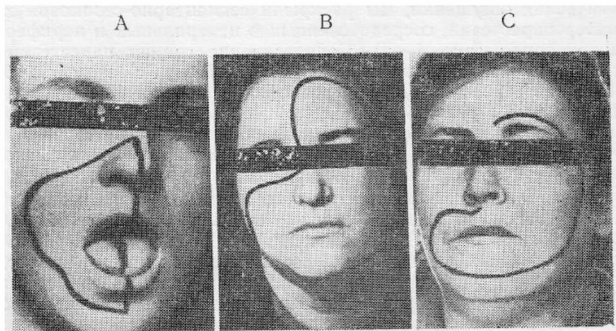

Рис. 2. Асимметричный (А) и симметричный неравномерный (В и С) характер парестезий. В случае А парестезии охватывает первый—третий сегменты, В — первый—третий и первый—пятый, С — первый—второй и первый—четвертый

Рис. 1. Симметричный равномерный характер парестезий при глоссодинии (А — первый и второй сегменты; В — первый—третий)

вания - мандибулярный, максиллярный, мандибулярно-максиллярный, фронтально-париетальный, окципитальный и глоссофарингеальный. По локализации - мукозную и дерматомукозную формы. Разработала основы лечения глоссодинии.

Яворская создала и долгие годы возглавляла диспансер нейростоматологии и патологии вегетативной нервной системы при Киевском медицинском институте. Проведенные в то время исследования нашли отражения в 3-х кандидатских диссертациях и более 100-а опубликованных научных работах. Елена Станиславовна охотно делилась своими знаниями по нейростоматологии с молодёжью. Активно работала со студентами, многие годы вела научный студенческий кружок, оставила после себя много учеников и последователей.

Литература: 1.Терапевтична стоматологія: підручник у 4-х т. Захворювання слизової оболонки порожнини рота / [М.Ф.Данилевський, А.В. Борисенко, А.М. Політун та ін.] / За редакцією А.В. Борисенко. Т. 4. — К.: Медицина, 2010. — 640 с. 2.Яворская Е.С. О характере парестезий при глоссодинии. Врачебное дело 1965; 7: 79—83. 3. Яворская Е.С. Болевые и парестетические синдромы челюстно-лицевой области. Вестник стоматологии. Одесса 1996; 4: 316—321.

УДК 616.314-089.29-633. 28/612

Кричка Н. В., Янішен І. В.

ЗАСТОСУВАННЯ ФУНКЦІОНАЛЬНИХ ПРОБ ПІД ЧАС ОРТОПЕДИЧНОГО ЛІКУВАННЯ ПАЦІЄНТІВ З ПОВНОЮ ВІДСУТНІСТЮ ЗУБІВ

Харківський національний медичний університет, Україна

Ортопедичне лікування пацієнтів з повною відсутністю зубів знімними пластинковими протезами здійснюється у 80 % випадків [2,4,6,8]. Фіксація та

стабілізація повних знімних пластинкових протезів на протезних ложах беззубих щелеп досягається у разі гармонійної відповідності між конструкціями зубних рядів з анатомо-функціональними особливостями жувально-лицьової системи пацієнтів [1,5,9,11]. За даними літературних джерел, близько 37 % хворих не задоволені фіксацією і стабілізацією повних знімних пластинкових протезів, а 26 % зовсім не користуються повними знімними пластинковими протезами [3,7,10].

Мета роботи — удосконалення функціональних проб під час ортопедичного лікування пацієнтів з повною відсутністю зубів.

Матеріали та методи. У 148 пацієнтів (65 осіб — чоловічої статі та 83 — жіночої) із повною відсутністю зубів, які користуються повними знімними пластинковими протезами, ми визначали місце артикуляції кінчика язика із зубами, співвідношення передніх зубів під час здійснення функціональної розмовної проби, контролюючи чіткість вимови слів, співвідношення групи передніх зубів (різців) до вертикальної площини під час функціонування, роз'єднання на розмір грудки їжі під час відкушування.

На підставі досліджень було сформульовано й оцінено п'ять тестів-ознак орієнтирів функціональної розмовної проби щодо співвідношення передніх зубів верхньої і нижньої щелеп та язика під час розмови.

Ми визначили ознаки-орієнтири, котрі дали змогу конструювати зубні ряди, що забезпечуватимуть достатню фіксацію та стабілізацію повних знімних пластинкових протезів для повноцінної реабілітації функцій відкушування, жування, ковтання та дикції у пацієнтів з повною відсутністю зубів.

- Перший тест-ознака — верхні зуби виступають над нижніми, а краї різців здебільшого розташовуються в одній горизонтальній площині.

- Другий тест-ознака — під час розмови верхня поверхня кінчика язика переважно артикулює — доторкається до піднебінної поверхні зубів і частково до коміркового відростка в цій ділянці, а його нижня поверхня перебуває на рівні різцевих країв верхніх зубів.

- Третій тест-ознака — якщо передні зуби роз'єднані на розмір грудки їжі, їх краї розташовуються в одній вертикальній площині.

- Четвертий тест-ознака — вимова слів чітка й гучна.

- П'ятий тест-ознака — роз'єднання бічних зубів під час функціонального спокою нижньої щелепи на 2–3 мм.

Під час виготовлення повних знімних пластинкових протезів ми користувалися робочою таблицею нормативних ознак функціональних проб щодо постановки фронтальних штучних зубів (табл. 1).

Таблиця 1

Відповідність конструкції протезів нормативним тестам-ознакам функціональних проб

№ тесту	Назва тесту-ознаки й оцінка	Ознаки норми
1	Співвідношення фронтальних зубів під час розмови	Верхні фронтальні зуби виступають над нижніми, а їх різцеві кінці знаходяться в одній горизонтальній площині
2	Співвідношення фронтальних зубів при відкушуванні їжі	Різцеві кінці знаходяться в одній вертикальній площині
3	Місце артикуляції кінчика язика з зубами при розмові	Кінчик язика контактує здебільшого з піднебінними поверхнями верхніх зубів і част-

		ково з комірковим відростком в цій ділянці
4	Чіткість і гучність вимови слів	Чітка, гучна вимова слів
5	Роз'єднання бокових зубів під час фізіологічного спокою нижньої щелепи	Зуби роз'єднані на 2 – 3мм

Тести-ознаки, які відповідають нормі співвідношення щелеп під час розмовної проби, визначали на таких клінічних етапах:

- визначення центрального співвідношення беззубих щелеп;
- перевірка конструкції протезів (постановка зубів);
- накладення готових протезів на протезні ложа щелеп;
- контрольна перевірка якості знімних протезів.

Разом із цим здійснювали відповідні коригування прикусних валиків, воскових базисів повних знімних пластинкових протезів або готових протезів.

Результати та їх обговорення. Спостереження за 148 пацієнтами з повною відсутністю зубів, які користувалися повними знімними пластинковими протезами, із котрих 32 були незадоволені їх фіксацією на протезних ложах. Окрім дефектів (котрі належать до постановки зубів у передніх ділянках) була ще й значна рухомість знімних протезів під час змикання штучних зубів у різних оклюзіях, тобто під час артикуляції. Однак повний контакт зубів зберігався в центральній, передній та бокових оклюзіях. Це спонукало нас до вивчення співвідношення поверхні базису протеза, що прилягає до слизової оболонки протезного ложа у беззубих пацієнтів.

Висновок. Таким чином, наведені тести-ознаки — це орієнтири, які дають змогу конструювати повні знімні пластинкові протези на клініко-лабораторних етапах лікування. Це в свою чергу створює умови для поліпшення фіксації повних знімних протезів.

Література. 1. Воронов А. П. Ортопедическое лечение больных с полным отсутствием зубов / А. П. Воронов, И. Ю. Лебедеко, И. А. Воронов. — М. : МЕДпресс-информ, 2006. — 320 с. 2. Каливраджиян Э.С. Проблемы ортопедической стоматологии на современном этапе развития и пути совершенствования зубного протезирования при полной потере зубов / Э. С. Каливраджиян, Н. А. Голубев, Е. А. Лещева [и др.] // Современ. ортопед. стоматология. — 2005. — № 3. — С. 2–5. 3. Мельничук Н.В. Анализ и перспективы использования энтропийных характеристик в восстановлении речевой артикуляции при полном съёмном протезировании / Н.В. Мельничук, Н.М. Рожко, С.И. Мельничук // Валеология. Здоровье, Болезнь, Выздоровление — 2013, - № 4. - С. 35–41. 4. Рединов И.С. Значение размеров языка, функции глотания и состояния слюнных желез при лечении повторно протезируемых пациентов с полным отсутствием зубов / И.С. Рединов, С.И. Метелица // Врач-аспирант. Научно-практический журнал. — 2012. — № 5(54). — С. 55–61. 5. Рожко М.М. Стоматология / М.М. Рожко, З.Б. Полович, В.Д. Курасова // — Книга 1. - К.: ВСВ «Медицина». 2013.- 872 с. 6. Саввиди К.Г. Клинико-лабораторные приемы, способствующие привыканию к полным съёмным пластиночным протезам пациентов пожилого и преклонного возраста с неблагоприятными клиническими условиями полости рта // Стоматология. — 2007. — № 2. — С. 66–67. 7. Шахновський І. В. Розробка вдосконаленої конструкції та технології виготовлення повних знімних протезів при несприятливих анатомо-функціональних умовах протезного ложа: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мед. наук: спец. 14.01.22 «Стоматологія» / І. В. Шахновський. — Одеса, 2009. — 20 с. 8. Borin Dzhordzho. Three-dimensional visualization of the occlusion // Contemporary prosthodontics. 2012. no. 18. pp. 17– 27. 9. Caldas I. M. Establishing identity using cheiloscopy and palatoscopy / I. M. Caldas, T. Magalhaes, A. Afonso // Abel Salazar Biomedical Institute of Oporto University. — Portugal, 2006. — P. 13. 10. Rezwana Begum Mohammed Rugoscopy: Human identification by computer-assisted photographic superimposition technique // Rezwana Begum Mohammed, Rajendra G. Patil, V. R. Pammi [et al.] // Forensic Dent. Sci. — 2013. — Vol. 5(2). — 11. Tamer Abou-Elsaad. Effect of Palatal Surface Contouring Techniques on the Swallowing Function of // Tamer Abou-Elsaad, Ahmad Habib, Mohamed Elkhodary [et al.] // Life Science Journal. — 2010. — Vol. 7, Issue 4. — P. 114–118.

<i>Abdullah Nazar Mohammed Mohammed, Nikonov A., Mukhin Z. Binding factor of salivary proteins to brackets during orthodontic treatment</i>	<i>3</i>
<i>Al-Grubi Zaid Kadhim Abbood, Breslavets N., Zitomirsky A. Retention types in post-orthodontic treatment</i>	<i>5</i>
<i>Алтунина С.В. The planning of prosthetics on implants</i>	<i>7</i>
<i>Афанас'єва Н.О., Костюк Н.Г., Андрєєва О.В. Діагностика та лікування клиноподібних дефектів.</i>	<i>8</i>
<i>But N.S. Optimization of the deep caries treatment using laser technologies</i>	<i>11</i>
<i>Братушкіна М.В., Жуков К.В*. Вміст поняття феррул-ефект.....</i>	<i>13</i>
<i>Вакуленко І. Організація системи стоматологічної допомоги. Скандинавський досвід</i>	<i>14</i>
<i>Воропаєва Л.В., Крючко А.И. Некоторые аспекты обезболивания в стоматологической практике.....</i>	<i>18</i>
<i>Vovk V., Vovk Y., Ruzhytska O. Clinical and biometrical analysis of indicators of buccal state in patients with different face types.....</i>	<i>20</i>
<i>Jamuzis G., Petronis Ž., Cirulis D., Rysevaitė K. Effect of toll like receptor 5 (tlr-5) on floor of mouth squamous cell carcinoma.....</i>	<i>21</i>
<i>Jamuzis G., Krukis M. Influence of periapical index on the development of maxillary sinus aspergillosis.....</i>	<i>23</i>
<i>Jamuzis G., Krukis M. Iatrogenic injuries of trigeminal nerve</i>	<i>24</i>
<i>Gladka O.M. The new method of dental caries prevention.....</i>	<i>26</i>
<i>Гордієнко С.А., Варв'янський П.Ю. Вивчення соматичного стану та психологічного статусу у стоматологічних хворих з артеріальною гіпертензією на етапах протезування незнімними конструкціями протезів.....</i>	<i>28</i>
<i>Гриновець В.С., Огоновський Р.З., Винарчук-Патерега В.В. Нариси становлення львівської школи хірургічної стоматології (до 90-річчя професора Гоцька Є.В.)</i>	<i>31</i>
<i>Гриновець В.С., Рінецька О.Р., Денєга І.С. Дистрофічні зміни у тканинах при хворобах пародонту</i>	<i>33</i>
<i>Гриновець В.С., Петришин О.А., Шашков Ю.І., Гриновець І.С. "Хвороби зубів та методи їх лікування" – перша книга з одонтології, видана у Львові на початку XIX сторіччя.....</i>	<i>37</i>
<i>Demydova P.I. Evaluation of the effectiveness of diode laser irradiation combined with propolis application in the dentine tubule occlusion using scanning electron microscopy</i>	<i>38</i>
<i>Денисова О.Г., Стоян О.Ю. Фасілітаційні аспекти викладання в інтернатурі за спеціальністю «стоматологія»</i>	<i>40</i>
<i>Дмитрієва А.А., Побережний Г.А., Бобровська Н.П. Лазеротерапія у комплексному лікуванні пацієнтів з артритом скронево-нижньощелепного суглобу.....</i>	<i>43</i>
<i>Khudiakova M. The effectiveness of anti-inflammatory therapy in the complex treatment of catarrhal gingivitis.....</i>	<i>44</i>
<i>Кордіяк А.Ю. Малайяк Б.Р. Персоналізований підхід у діагностиці ускладнень після стоматологічного ортопедичного лікування з використанням уніфікованої медичної документації.....</i>	<i>45</i>
<i>Костюк Н.Г., Рябоконт Е.Н. Вклад Е.С. Яворской в учение о глоссодии.....</i>	<i>47</i>
<i>Кричка Н.В., Янішен І. В. Застосування функціональних проб під час ортопедичного лікування пацієнтів з повною відсутністю зубів... ..</i>	<i>48</i>
<i>Латпа А.М., Рябоконт Є.М., Костюк Н.Г. Вибір методів шинування рухливих зубів.....</i>	<i>51</i>

Любченко О.В., Велігоря І.Є., Полякова С.В., Пушкар Л.Ю., Ніконова А.Ф., Гриценко В.В. Антимікробна активність пломбувальних матеріалів для корневих каналів.	55
Krukis M. Periodontal bone destruction caused by local and systemic factors.	58
Ніконов А.Ю., Бреславець Н.М., Мухін З.С., Житомирський А.О. Профілактика ускладнень в порожнині рота при заміщенні дефектів зубних рядів знімними конструкціями протезів.	60
Ніконов А.Ю., Бреславець Н.М., Мусієнко В.Г. Здатність слизової оболонки до регенерації при протезуванні пацієнтів ортопедичними конструкціями із вмістом металу.	62
Ніконов А.Ю., Бреславець Н.М., Житомирський А.О., Мухін З.С. Дослідження методів комплексної реабілітації пацієнтів з дефектами зубних рядів шляхом внутрішньо ротового зварювання.	66
Погранична Х.Р., Огоновський Р.З., Нетлюх А.В., Скочило О.В. Значення біохімічних маркерів у прогнозуванні структурних пошкоджень скронево-нижньощелепного суглоба при травматичних переломах суглобового відростка нижньої щелепи.	68
Постолаки А.И. Общие законы развития и формообразования в природе и зубо-челюстной системе человека.	70
Rokicki Jan Pave, Andrius Ivanauskas. Orofacial pain management of dental patients.	73
Ryabokon E.N., Volkova O.S., Kamunik T.S., Tokar A.A. Application experience of use glass ionomer cement «Ionolat» in clinic.	75
Ryabokon E.N., Volkova O.S., Zharkova T.S. Analysis of changes of antioxidant-prooxidant system with lecithin-calcium complex of young patients with multiple cavities.	76
Рябоконт Є.М., Костюк Н.Г. Диференційна діагностика глоссодинії.	77
Романова Ю.Г., Костенко С.Б., Золотухіна О.Л. Напрями удосконалення професійної підготовки медичних кадрів у вищих медичних закладах освіти.	82
Рузін Г.П., Григоров С.Н., Василенко В.М., Вакуленко О.М. Деонтологічні проблеми в практиці сучасного хірурга-стоматолога.	84
Стебляно Л.В., Баглик Т.В., Заверуха Я.І. Ефективність використання ополіскувачів при запальних захворюваннях пародонту.	86
Шаран М.О., Колесніченко О.В. Профілактичні заходи, щодо попередження стоматологічних захворювань у дітей.	88
Янішен І.В., Андрієнко К.Ю., Бірюков В.О., Погоріла А.В., Бірюкова М.М. Ефективність ортопедичного лікування пацієнтів з м'язово-суглобовою дисфункцією СНЩС за оцінкою якості життя.	90
Янішен І.В., Дюдіна І.Л., Томілін В.Г., Перешивайлова І.О. Сучасні методи навчання студентів з дисципліни «Ортопедична стоматологія».	92
Янішен І.В., Сідорова О.В. Методика визначення показника межі міцності при діаметральному розтягненні склоіономерного цементу для постійної фіксації.	95
Падалка А.І. Прогнозування карієсу постійних зубів у дітей.	96
Даниленко Л.П., Помтій О.О. Епідеміологія карієсу зубів серед військовослужбовців ЗСУ в Луганській області.	99